

KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS, ATLIKTOS BIRŠTONO, DRUSKININKŲ, ELEKTRĖNŲ, PALANGOS MIESTO IR TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBIŲ PAGRINDINĖS ŽEMĖS NAUDOJIMO PASKIRTIES IR (AR) BŪDO NUSTATYMO AR KEITIMO PROCESUOSE, IŠVADOJE PATEIKTŲ REKOMENDACINIO POBŪDŽIO PASIŪLYMŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENA

Informacija apie pasiūlymų įgyvendinimą pateikta Aplinkos ministerijos nuoroda <https://am.lrv.lt/lt/korupcijos-prevensija/korupcijos-rizikos-analizes/2024-m/> (2025-02-25 raštas Nr. D8(E)-806), nuoroda [2024 m. korupcijos rizikos analizės - Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija](#) (2026-02-10 raštu Nr. D8(E)-550 (STT 2026-02-11 reg. Nr. 5-01-1915), 2026-06-23 raštu Nr. D8(E)-2499 (2026-06-23 STT reg. Nr. 5-01-9264), VŠĮ Statybos sektoriaus vystymo agentūros (toliau – SSVA) nuoroda https://ssva.lt/cms_downloads/papildinfo/Pateiktu+pasiulymu+igyvendinimas.pdf (2025-05-23 raštas Nr. S-1310-(4.3E)), nuoroda [2026-01-15 Pateiktu pasiulymu igyvendinimas KRA Nr 4-01-11563.pdf](#). (2026-01-19 raštas Nr. S-115-(1.15 E)), nuoroda [\(Microsoft Word - 2026-07-10 Psiulymu igyvendinimas žemes naud. paskirties\)](#) (2026-07-14 raštas Nr. S-2096-(4.3 E), STT reg. Nr. 5-01-10523), Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos (toliau – VTPSI) 2025-04-01 raštu Nr. 2D-7639 ir 2026-01-09 raštu Nr. 2D-447, Elektrėnų savivaldybės nuoroda <https://www.elektrenai.lt/go.php/lit/Korupcijos-rizikos-analize> (2025-03-24 el. laiškas), 2026-02-12 raštu Nr. 01.2-67 (STT reg. Nr. 5-01-2024), 2026-03-19 el. laišku (STT reg. Nr. 5-01-3981), Trakų rajono savivaldybės nuoroda [lentele-pateiktu-pasiulymu-igyvendinimas-25-03-27.pdf](#) (2025-03-31 raštas Nr. MP3E-206), 2026-02-27 raštu Nr. AP3E-951 (nuoroda <https://trakai.lt/data/public/uploads/2025/03/lentele-pateiktu-pasiulymu-igyvendinimas-25-03-27.pdf>) Birštono savivaldybės nuoroda <https://birstonas.lt/korupcijos-rizikos-analize/> (2025-05-23 raštas Nr. (6.15.Mr.)-SR-0530), nuoroda <https://birstonas.lt/korupcijos-rizikos-analize/> (2026-04-14 el. laiškas, registruotas 2026-04-15 Nr. 5-01-5538), Druskininkų savivaldybės nuoroda <https://druskininkusavivaldybe.lt/lt/teisine-informacija/tyrimai-ir-analizes-1> (2025-01-20 el. laiškas, 2025-05-12 el. laiškas), nuoroda <https://www.druskininkusavivaldybe.lt/uploads/documents/files/Administracija/Antikorupcija/Pateikt%C5%B3%20pasi%C5%ABlym%C5%B3%20%C4%AFgyvendinimas.pdf> (2026-02-10 raštas Nr. S12-516 (STT 2026-02-11 reg. Nr. 5-01-1914), Palangos miesto savivaldybės nuoroda <https://www.palanga.lt/veikla-ir-aktuali-informacija/korupcijos-prevensija/301#c-78/t-108> (2025-07-29 raštu Nr. (4.47 Mr) D3-3533 (STT reg. Nr. 5-01-9621), 2026-02-05 raštu Nr. (4.47 Mr) D3-552 (STT reg. Nr. 5-01-1667).

<i>Pateiktos pastabos</i>	<i>Pasiūlymai atsižvelgiant į pateiktas pastabas</i>	<i>Duomenys apie pastabų ir pasiūlymų įgyvendinimą</i>	<i>Specialiųjų tyrimų tarnybos vertinimas</i>
1. Kritinės antikorupcinės pastabos			
5.1. Savivaldybių dalis, kurios savo interneto svetainėse teikia pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo keitimo, ar nustatymo paslaugos aprašymus, nurodo skirtingus	6.1. Aplinkos ministerijai rekomenduojama Aprašą papildyti vieningai taikoma prašymo forma ir privalomų priedų sąrašu. Nustatyti vienintelį prašymo teikimo būdą (taip, kaip ir prašymo išduoti Statybą leidžiantį dokumentą atveju) per TPS	Aplinkos ministerija 2025-02-25 d. raštu informavo , kad pritaria pastabai dėl el. paslaugos vystymo. Planuojama sukurti teises sąlygas prašymų ir pasiūlymų dėl žemės sklypo pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) žemės sklypo naudojimo būdo keitimo ar nustatymo teikimui tik Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje (TPDRIS). Aprašą planuojama papildyti pagal korupcijos rizikos analizės išvados siūlymus. Planuojama sukurti priemones naudotojams atlikti	Pasiūlymas įgyvendintas iš dalies. STT vertina, kad Aprašas papildytas prašymo turinio, privalomų priedų, prašymo teikimo ir nagrinėjimo TPDRIS, trūkumų šalinimo, viešinimo,

priedų sąrašus, o tai neužtikrina vienodų reikalavimų visiems taikymo. Savivaldybėse, kurių interneto svetainėse nėra pateikti Vidaus reikalų ministro nustatyta tvarką atitinkantys paslaugos aprašymai, siūloma konsultuotis kontaktiniu būdu, nepateikta pavyzdinė prašymo pildymo forma, tačiau ji pildoma atvykus į savivaldybę, yra prielaidų tiesiogiai ir netiesiogiai paskatinti susitikimus tarp procedūras vykdančių ir prašymus teikiančių asmenų, sudarant sąlygas kilti neteisėtiems susitarimams (motyvai išdėstyti 3.1. skirsnyje).	„Vartai” teikiama TPDRIS Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo keitimo el. paslaugą (dėl pastabos Nr. 5.1.). Vystyti šią paslaugą pagal atnaujintą ir patikslintą Aprašą (kaip rekomenduojama kituose Korupcijos rizikos analizės siūlymuose) sukuriant priemones naudotojams atlikti išankstinį paskirties keitimo vertinimą, apribojant perteklinių su prašymu dokumentų teikimą, vystyti savivaldybių darbuotojams, vertinantiems prašymus, aplinką, sukuriant papildomas nuorodas į TPS “Vartai” Žemėlapius tinkamiems sprendimams priimti, sudaryti efektyvesnes priemones vieno langelio principu per TPS “Vartai” žemėlapius viešinti numatomas keisti žemės paskirtis, visuomenei teikti pasiūlymus dėl jos	išankstinį paskirties keitimo vertinimą, apribojant perteklinių su prašymu dokumentų teikimą, taip pat Aplinkos ministerija nurodo, kad vystys informacinę aplinką savivaldybių darbuotojams, vertinantiems prašymus, sudarys efektyvesnes priemones vieno langelio principu per TPS “Vartai” žemėlapius viešinti numatomą keisti žemės sklypo pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir keisti ir (ar) nustatyti, jeigu jis nenustatytas, žemės sklypo naudojimo būdą, visuomenei teikti pasiūlymus dėl jų keitimo (nustatymo), gauti informaciją apie priimtus sprendimus. Aplinkos ministerijos informavo, kad pildyti Aprašą vieningai taikoma prašymo forma netikslinga, nes, vystant el. paslaugą, numato prašymo pildymą TPDRIS vedlio pagalba. Į Aplinkos ministerijos rengiamus savivaldybių mokymus žadama įtraukti ir mokymus bei konsultacijas prašymus nagrinėjantiems specialistams. Aplinkos ministerija 2026-02-10 d. raštu informavo, kad Teritorijų planavimo įstatymo 20 straipsnio 2 dalies 2 punkte (nuostata įsigalioja 2026-07-01) prašymo teikimas numatomas tik per TPDRIS. Atsižvelgus į tai, Aprašo pakeitimus planuojama patvirtinti 2026 II ketv. El. paslaugos keitimą užbaigti 2026 III ketv. Aplinkos ministerija 2026-06-23 d. raštu informavo, kad Aplinkos ministerija parengė, o Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2026 m. balandžio 29 d. priėmė nutarimą Nr. 302 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1073 „Dėl pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo nustatymo, keitimo tvarkos ir sąlygų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“.	visuomenės pasiūlymų teikimo ir sprendimo motyvavimo nuostatomis. Tačiau nepateikta duomenų apie išankstinio vertinimo įrankių, papildomų žemėlapių nuorodų savivaldybių specialistams ir paslaugos naudojimo gairių ar mokymų įgyvendinimą.
--	--	--	---

5.9. Selektivus reglamentavimo interpretavimas ir nenuoseklus jo taikymas leidžia identiškose situacijose priimti priešingus sprendimus ir neužtikrina jų nuspėjamumo (motyvai išdėstyti 4.5. skirsnyje).	keitimo, gauti informaciją apie jau priimtus sprendimus. Parengti išvystytos paslaugos teikimo elektroniniu būdu gaires, mokymus arba instrukcijas savivaldybių specialistams, nagrinėjantiems prašymus (dėl pastabos Nr. 5.2., 5.3, 5.4, 5.7, 5.9).		
	6.2. Savivaldybėms rekomenduojama interneto svetainėse skelbti pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo keitimo, ar nustatymo administracinės paslaugos aprašymus, kaip numatyta 2009 m. gruodžio 1 d. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įsakyme Nr. 1V-644 „Dėl Viešųjų ir administracinių paslaugų teikimo aprašymų rengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Įvertinus turimas prieigas prie Valstybinių registrų ir informacinių sistemų duomenų, paslaugos teikimo aprašymuose nurodyti tik	Elektrėnų savivaldybė 2025-03-24 d. el. laišku pateikė nuorodą į informaciją apie pasiūlymų įgyvendinimą. Informuojama, kad Elektrėnų savivaldybės interneto svetainėje (Gyventojams->Paslaugos->Administracinės paslaugos) paskelbtas Žemės sklypo (-ų) pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo (-ų) keitimo, ar nustatymo administracinės paslaugos aprašymas¹. Paslaugos aprašyme nurodyta kokią informaciją ir dokumentus turi pateikti asmuo. Patikslintos pateiktų prašymų formos. Paslaugos aprašyme pateiktos aktyvios nuorodos į Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymą, Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo nustatymo, keitimo tvarkos ir sąlygų aprašą ir Savivaldybės teritorijos bendrąjį planą. Elektrėnų savivaldybė 2026-02-12 d. raštu informavo, kad Savivaldybės interneto svetainės skiltyje Gyventojams -> Paslaugos -> Administracinės paslaugos -> Žemės sklypo (-ų) pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo (-ų) pakeitimas teikiama informacija nuolat peržiūrima ir prireikus atnaujinama informacija, susijusi su pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo nustatymo ar keitimo paslaugos procesu, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo	Igyvendinta. Atsižvelgiant į galimus teisinio reguliavimo pokyčius, svarbu užtikrinti, kad administracinės paslaugos aprašymas būtų ne tik viešai prieinamas, bet ir reguliariai aktualizuojamas, siekiant išvengti paslaugos teikimo netikslumų ar nevienodo taikymo praktikoje.

¹ <https://www.elektrenai.lt/go.php/lit/Zemes-sklypo--u-pagrindines-zemes-naudojimo-paskirties-ir-ar-naudojimo-budo--u-pakeitimas/6>

	būtinus priedus. Prie paslaugos aprašymo teikti ir aktyvias nuorodas į Teritorijų planavimo įstatymo 20 straipsnio 2 dalį, Aprašą ir galiojantį Savivaldybės bendrąjį planą TPDR (dėl pastabos Nr. 5.1.).	įstatymo 20 straipsnio 2 dalies 2 punkto nuostatas ir į Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo nustatymo ir keitimo tvarkos bei sąlygų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-09-29 nutarimu Nr. 1073 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2024-03-13 nutarimo Nr. 184 redakcija) „Dėl Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo nustatymo ir keitimo tvarkos bei sąlygų aprašo patvirtinimo“ reikalavimus. Patikslinta prašymų pakeisti žemės sklypo pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) pakeisti ar nustatyti, jeigu jis nenustatytas, žemės sklypo naudojimo būdą paskelbimo tvarka – visi prašymai skelbiami Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje (toliau – TPDRIS) ir Savivaldybės interneto svetainės skiltyje Teritorijų planavimas. https://elektrenai.lt/go.php/Prasymai962959	
		Trakų rajono savivaldybė 2025-03-31 d. rašte pateikė nuorodą į informaciją apie pasiūlymų įgyvendinimą. Informuojama, kad patikslintas savivaldybės interneto svetainėje esantis paslaugos aprašymas ir pavyzdinė prašymo forma, suvienodinti ir pašalinti nebūtini priedai. Prie paslaugos aprašymo teikiamos aktyvios nuorodos į Lietuvos Respublikos Teritorijų planavimo įstatymą, Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo nustatymo, keitimo tvarkos ir sąlygų aprašą, savivaldybės lygmens bendrąjį planą ir vietovės lygmens bendruosius planus Teritorijų planavimo dokumentų registre (TPDR): https://trakai.lt/architekturos-ir-zemes-ukio-administravimo-skyriaus-paslaugos/zemes-sklypo-naudojimo-paskirties-ir-budo-keitimas/4122. Trakų rajono savivaldybės administracija (toliau – Savivaldybė) 2026-02-27 raštu informavo, kad Savivaldybės interneto svetainėje patikslintas esantis paslaugos aprašymas ir pavyzdinė prašymo forma, suvienodinti ir pašalinti nebūtini priedai. Prie paslaugos aprašymo teikiamos aktyvios nuorodos į Lietuvos Respublikos Teritorijų	Igyvendinta iš dalies. Trakų rajono savivaldybės interneto svetainėje pateiktas paslaugos aprašymas iš dalies atitinka Tvarkos apraše nustatytus reikalavimus, tačiau jame nėra kelių privalomų administracinės paslaugos aprašymo elementų (paslaugos teikimo proceso aprašymo, paslaugos trukmės, apskundimo tvarkos, informacijos apie dokumentus, kuriuos gauna institucija ir kt.).

		planavimo įstatymą, Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo nustatymo, keitimo tvarkos ir sąlygų aprašą, savivaldybės lygmens bendrąjį planą ir vietovės lygmens bendruosius planus Teritorijų planavimo dokumentų registre (TPDR)². Birštono savivaldybė 2025-05-23 d. raštu informavo, jog vykdydama STT pateiktas rekomendacijas, parengė Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo (-ų) pakeitimo paslaugos aprašymą ir patalpino Birštono savivaldybės interneto tinklapyje www.birstonas.lt (Paslaugos – Viešos ir administracinės paslaugos – Architektūros ir kraštotvarkos skyrius). Aprašymas pasiekiamas paspaudus nuorodą: Birštonas.lt » Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo pakeitimas. Birštono savivaldybė 2026-04-14 d. el. laišku informavo, kad savivaldybės administracija, vykdydama pateiktas rekomendacijas, parengė Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo (-ų) pakeitimo paslaugos aprašymą ir patalpino Birštono savivaldybės interneto tinklapyje www.birstonas.lt (Paslaugos – Viešos ir administracinės paslaugos – Architektūros ir kraštotvarkos skyrius). Nuoroda į Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo (-ų) pakeitimo paslaugos aprašymą: https://birstonas.lt/pagrindines-zemes-naudojimo-paskirties-ir-ar-budo-pakeitimas/ Birštono savivaldybės administracija planuoja papildyti pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo keitimo, ar nustatymo	Atsižvelgiant į galimus teisinio reguliavimo pokyčius, svarbu užtikrinti, kad administracinės paslaugos aprašymas būtų ne tik viešai prieinamas, bet ir reguliariai aktualizuojamas, siekiant išvengti paslaugos teikimo netikslumų ar nevienodo taikymo praktikoje. Igyvendinta iš dalies. Atsižvelgiant į tai, kad 2009 m. gruodžio 1 d. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įsakymu Nr. 1V-644 (Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2024 m. rugpjūčio 26 d. įsakymo Nr. 1V-518 redakcija) patvirtinto Administracinių ir viešųjų paslaugų aprašymų rengimo, tvirtinimo ir skelbimo tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) 5 punkte nustatyta pareiga Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platformos Elektroninių
--	--	---	---

² Prieiga internete: <https://trakai.lt/architekturos-irzemes-ukio-administravimoskyriaus-paslaugos/zemes-sklyponaudojimo-paskirties-ir-budokeitimas/4122>

		administracinės paslaugos aprašymą, kaip tai numatyta 2009 m. gruodžio 1 d. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įsakyme Nr. 1V-644 „Dėl Viešųjų ir administracinių paslaugų teikimo aprašymų rengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.	valdžios vartų portale (toliau – Portalas) parengti ir paskelbti visų institucijos teikiamų administracinių paslaugų aprašymus, nepriklausomai nuo jų teikimo būdo ar dažnio, savivaldybė privalo užtikrinti ir Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo keitimo administracinės paslaugos teikimo aprašymo viešą paskelbimą šiame portale. Vertinant Birštono savivaldybės skelbiamą pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo (-ų) pakeitimo paslaugos aprašymą pagal Tvarkos aprašo 12 punkto reikalavimus, darytina išvada, kad aprašymas šiuos reikalavimus atitinka tik iš dalies.
		Druskininkų savivaldybė 2025-05-12 d. el. laišku informavo, kad Druskininkų savivaldybės interneto svetainėje paskelbtas pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo keitimo, ar nustatymo administracinės paslaugos aprašymas, kaip numatyta 2009 m. gruodžio 1 d. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įsakyme Nr. 1V-644 „Dėl Viešųjų ir administracinių paslaugų teikimo aprašymų rengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Įvertinus turimas	Igyvendinta iš dalies. Atsižvelgiant į tai, kad 2009 m. gruodžio 1 d. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro

		prieigas prie Valstybinių registrų ir informacinių sistemų duomenų, paslaugos teikimo aprašyme nurodyti tik būtini priedai. Prie paslaugos aprašymo pateiktos ir aktyvios nuorodos į Teritorijų planavimo įstatymo 20 straipsnio 2 dalį, Aprašą ir galiojantį Savivaldybės bendrąjį planą TPDR https://www.druskininkusavivaldybe.lt/paslaugos/pagrindines-zemes-naudojimo-paskirties-ir-ar-budo-u-pakeitimas-nustatymas Druskininkų savivaldybė 2025-02-10 raštu informavo, kad Druskininkų savivaldybės interneto svetainėje paskelbtas pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo keitimo, ar nustatymo administracinės paslaugos aprašymas, kaip numatyta 2009 m. gruodžio 1 d. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įsakyme Nr. 1V-644 „Dėl Viešųjų ir administracinių paslaugų teikimo aprašymų rengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Įvertinus turimas prieigas prie Valstybinių registrų ir informacinių sistemų duomenų, paslaugos teikimo aprašyme nurodyti tik būtini priedai. Prie paslaugos aprašymo pateiktos ir aktyvios nuorodos į Teritorijų planavimo įstatymo 20 straipsnio 2 dalį, Aprašą ir galiojantį Savivaldybės bendrąjį planą TPDR https://www.druskininkusavivaldybe.lt/paslaugos/pagrindineszemes-naudojimo-paskirties-ir-ar-budo-u-pakeitimasnustatymas?	įsakymu Nr. 1V-644 (Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2024 m. rugpjūčio 26 d. įsakymo Nr. 1V-518 redakcija) patvirtinto Administracinių ir viešųjų paslaugų aprašymų rengimo, tvirtinimo ir skelbimo tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) 5 punkte nustatyta pareiga Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platformos Elektroninių valdžios vartų portale (toliau – Portalas) parengti ir paskelbti visų institucijos teikiamų administracinių paslaugų aprašymus, nepriklausomai nuo jų teikimo būdo ar dažnio, savivaldybė privalo užtikrinti ir Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo keitimo administracinės paslaugos teikimo aprašymo viešą paskelbimą šiame portale. Duomenų apie aptariamos administracinės paslaugos aprašymo skelbimą Portale negavome.
--	--	--	--

			Įvertinus Druskininkų savivaldybės interneto svetainėje pateikiamą informaciją apie pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo (-ų) pakeitimo (nustatymo) paslaugą, konstatuotina, kad pateiktas turinys neatitinka Tvarkos aprašo 12 punkte nustatytų administracinės paslaugos aprašymo turinio reikalavimų. Svetainėje pateikiamas teisės normų aprašomasis tekstas ir bendro pobūdžio informacija, tačiau nėra struktūruoto administracinės paslaugos aprašymo su visomis privalomomis skiltimis (pvz. paslaugos teikimo proceso aprašymu, paslaugos suteikimo trukme, apskundimo tvarka ir kt.). Taip pat pažymėtina, kad paslaugos aprašyme nėra pateikti visi šiuo metu galiojantys teisės aktai, reglamentuojantys šios paslaugos teikimo tvarką.
--	--	--	---

			Atsižvelgiant į galimus teisinio reguliavimo pokyčius, svarbu užtikrinti, kad administracinės paslaugos aprašymas būtų ne tik viešai prieinamas, bet ir reguliariai aktualizuojamas, siekiant išvengti paslaugos teikimo netikslumų ar nevienodo taikymo praktikoje.
		Palangos miesto savivaldybė 2025-07-29 d. raštu informavo, kad savo interneto svetainėje teisės aktų nustatyta tvarka skelbia šiuo metu galiojantį pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo keitimo, ar nustatymo administracinės paslaugos aprašymą: https://www.palanga.lt/doclib/qu80jgui6fee3us9znwv2dqfv4d1wx27. Iki 2025-09-01 planuojama peržiūrėti ir atnaujinti šios administracinės paslaugos aprašymą bei nustatytos formos prašymą pakeisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir/ar būdą (būdus), suvienodinant ir numatant tik būtinus priedus (įvertinus turimas prieigas prie Valstybinių registrų ir informacinių sistemų duomenų). Prie paslaugos aprašymo bus teikiamos aktyvios nuorodos į <i>Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 20 straipsnio 2 dalį, Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo nustatymo, keitimo tvarkos ir sąlygų aprašą</i> bei galiojantį savivaldybės bendrąjį planą Teritorijų planavimo dokumentų registre (TPDR). Palangos miesto savivaldybė 2026-02-05 d. raštu informavo, kad Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos atliktos korupcijos rizikos analizės išvadoje pateiktos rekomendacijos yra įvykdytos Palangos miesto savivaldybės mero 2026 m. vasario 4 d. potvarkiu Nr.	Igyvendinta iš dalies. Atsižvelgiant į tai, kad 2009 m. gruodžio 1 d. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įsakymu Nr. 1V-644 (Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2024 m. rugpjūčio 26 d. įsakymo Nr. 1V-518 redakcija) patvirtinto Administracinių ir viešųjų paslaugų aprašymų rengimo, tvirtinimo ir skelbimo tvarkos aprašo 5 punkte nustatyta pareiga Valstybės informacinių išteklių sąveikumo

		M1-44 „Dėl pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo keitimo administracinės paslaugos teikimo aprašymo ir prašymo formos patvirtinimo“.	platformos Elektroninių valdžios vartų portale (toliau – Portalas) parengti ir paskelbti visų institucijos teikiamų administracinių paslaugų aprašymus, nepriklausomai nuo jų teikimo būdo ar dažnio, savivaldybė privalo užtikrinti ir Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo keitimo administracinės paslaugos teikimo aprašymo viešą paskelbimą šiame portale. Duomenų apie aptariamos administracinės paslaugos aprašymo skelbimą Portale negavome. Pažymėtina, kad savivaldybė yra patvirtinusi minėtos administracinės paslaugos aprašymą ir jį paskelbusi savivaldybės interneto svetainėje, tačiau praktikoje šios informacijos suradimas nėra pakankamai aiškus ir patogus paslaugos gavėjams. Aprašymas nėra pateikiamas kaip atskiras, lengvai prieinamas administracinės paslaugos
--	--	--	---

			aprašymas, o randamas tik atliekant savarankišką paiešką svetainėje tarp kitų teisinių dokumentų (pvz., potvarkių). Dėl to gali būti apsunkintas paslaugos sąlygų ir reikalavimų prieinamumas visuomenei, o tai mažina rekomendacijos skaidrumo tikslą. Be to, prie paslaugos aprašymo turėtų būti pateiktos aktyvios nuorodos į Teritorijų planavimo įstatymo 20 straipsnio 2 dalį, galiojantį Aprašą ir savivaldybės bendrąjį planą TPDR sistemoje. Atsižvelgiant į galimus teisinio reguliavimo pokyčius, svarbu užtikrinti, kad administracinės paslaugos aprašymas būtų ne tik viešai prieinamas, bet ir reguliariai aktualizuojamas, siekiant išvengti paslaugos teikimo netikslumų ar nevienodo taikymo praktikoje.
--	--	--	--

5.2. Analogiškais atvejais pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo keitimo prašymų priedams taikomi skirtingi reikalavimai – prašymai patenkinami pateikus ir nekokybiškus priedus, arba jų nepateikus, o tam tikrais atvejais reikalaujami procedūros reglamentavime nenumatyti priedai (projektiniai pasiūlymai). Aprašo detalumas nepakankamas užtikrinti vienodo ir nuspėjamo reikalavimų teikiamų prašymų turiniui ir jo priedų sudėčiai taikymo ir sprendimo nuspėjamumo, prašymai gali būti teikiami ir paslauga suteikiama skirtingais būdais, todėl trūksta prašymo nagrinėjimo eigos atsekamumo	6.3. Aplinkos ministerijai Aprašą papildyti baigtiniu su prašymu teikiamų priedų sąrašu. Esant poreikiui išskirti atvejus, kuomet reikalingi papildomi priedai ir (ar) išankstiniai suderinimai (pvz. saugomose teritorijose) (dėl pastabos Nr. 5.2.).	Aplinkos ministerija 2025-02-25 d. raštu informavo, kad pritaria pastabai ir Apraše numatys galimų priedų, teikiamų su prašymu, sąrašą. Aplinkos ministerija 2026-02-10 d. raštu informavo, kad Aprašas bus papildytas priedų, teikiamų su prašymu, sąrašu. Atsižvelgus į Teritorijų planavimo įstatymo pakeitimų įsigaliojimo datą, jį įgyvendinančio teisės akto (Aprašo) pakeitimus planuojama patvirtinti 2026 II ketv. Trakų rajono savivaldybės administracija (toliau – Savivaldybė) 2026-02-27 raštu informavo, kad užtikrino prašymų pakeisti pagrindinę žemės sklypo naudojimo paskirtį ir/ar būdą (toliau – Prašymai) priėmimo registracijai kontrolę, kad savivaldybės dokumentų valdymo sistemoje Prašymai būtų registruojami savivaldybėje tik pilnai užpildyti ir su visais reikalingais priedais. Aplinkos ministerija 2026-06-23 d. raštu informavo, kad Aplinkos ministerija parengė, o Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2026 m. balandžio 29 d. priėmė nutarimą Nr. 302 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1073 „Dėl pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo nustatymo, keitimo tvarkos ir sąlygų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“.	Igyvendinta.
--	---	---	----------------------------

(pvz. paprašius pateikti visą prašymų ir sprendimų (tenkinti, arba atmesti) informaciją, dalies prašymuose išvardintų priedų, iš savivaldybių negauta (motyvai išdėstyti 3.2. skirsnyje).			
	6.4. Trumpuoju laikotarpiu, iki bus įgyvendinti 6.1. minimi informacinės sistemos patobulinimai, Aplinkos ministerijai parengti gaires išankstiniam paskirties keitimo įsivertinimui sklypų savininkams (su nuorodomis į instrukcijas kaip pasiekti bendruosius planus per TPS Vartai (dėl pastabos Nr. 5.2.).	Aplinkos ministerija 2025-02-25 d. raštu informavo, kad trumpuoju laikotarpiu, iki bus įgyvendinti rekomendaciniame pasiūlyme Nr. 6.1. minimi informacinės sistemos patobulinimai, Aplinkos ministerijos interneto svetainėje pateiks rekomendacijas žemės sklypų savininkams išankstiniam žemės sklypo pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) žemės sklypo naudojimo būdo keitimo (nustatymo) galimybių vertinimui (su nuorodomis į instrukcijas kaip pasiekti bendruosius planus per TPS Vartai). Aplinkos ministerija 2026-02-10 d. raštu informavo, kad Aplinkos ministerijos interneto svetainėje ir TPS „Vartai“ dažnai užduodamų klausimų srityse skelbiama informacija žemės sklypų savininkams išankstiniam žemės sklypo pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) žemės sklypo naudojimo būdo keitimo (nustatymo) galimybių vertinimui (su nuorodomis į instrukcijas kaip pasiekti bendruosius planus per TPS „Vartai“). TPS „Vartai“ ir Aplinkos ministerijos interneto svetainėse paskelbtos Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos (toliau – VTPSI) ir VšĮ Statybos sektoriaus vystymo agentūros (toliau – SSVA) 2025 m. gruodžio 4 d. vykusių mokymų „Kokybiškas teritorijų planavimas - iššūkiai, klaidos, sprendimai“ skaidrės, skirtos savivaldybių darbuotojų teisinėms žinioms pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo keitimo ar	Įgyvendinta.

		nustatymo procese, teritorijų planavimo procese pagilinti. 2025 m. birželio 5–6 dienomis vyko vyr. architektų konferencija, kurioje Aplinkos ministerija pristatė teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų pakeitimus, tarp jų – nuo 2026 m. liepos 1 d. įsigaliosiančius Teritorijų planavimo įstatymo pakeitimus dėl žemės sklypo pagrindinės žemės naudojimo paskirties pakeitimo ir (ar) žemės sklypo naudojimo būdo pakeitimo ar nustatymo, jeigu jis nenustatytas.	
5.3. Neužtikrinama nuosekli praktika nagrinėjant pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo keitimo prašymus – sklypo pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo keitimo pakartotinai pateiktas prašymas gali būti patenkinamas, nors pirminis prašymas buvo atmestas, o pakartotinio prašymo metu reguliavimas ar teritorijų planavimo sprendiniai sklypui nepasikeitė (motyvai išdėstyti 3.3. skirsnyje). 5.4. Ne visais atvejais užtikrinamas numatytas 10 d. d. terminas visuomenės	6.5. Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai (toliau – VTPSI) prie Aplinkos ministerijos kartu su viešąja įstaiga Statybos sektoriaus vystymo agentūra (toliau – SSVA) parengti gaires, arba mokymus, skirtus savivaldybių darbuotojų teisinėms žinioms pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo keitimo ar nustatymo procese pagilinti. Identifikuoti dažniausiai daromas ir šioje analizėje aprašytas klaidas, nurodant sprendimo teisinius pagrindus ir pavišinti šią informaciją geriausią pasiekiamumą užtikrinančiu būdu (dėl pastabų Nr. 5.3. ir Nr. 5.4.).	VPTSI 2025-04-01 d. raštu informavo, kad iki 2025 m. IV ketvirto pabaigos numato atlikti VTPSI gautų skundų ir inicijuotų patikrinimų (laikotarpyje nuo 2020-01-01 iki 2024-06-04), nevykdant teritorijų planavimo proceso, analizę, t. y. su pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo nustatymo, keitimo susijusių procesų analizę, identifikuojant klaidas ir priimtų sprendimų teisinius pagrindus. Atlikusi analizę, kasmetinių mokymų metu savivaldybių administracijoms, VTPSI pristatys atliktos analizės rezultatus, nustatytas dažniausiai daromas klaidas, pastebėjimus teisės akte nustatytos procedūros atlikimo ir terminų laikymosi. Taip pat mokymų metu savivaldybių administracijoms atkreips dėmesį ir į atliktos korupcijos rizikos analizės išvadoje pateiktas pastabas. SSVA 2025-05-23 d. raštu informavo, jog Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinės sistemos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. sausio 11 d. įsakymu Nr. D1-21, (toliau – Nuostatai) 13 punkte reglamentuota, kad pagrindinė Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinės sistemos (toliau – TPDRIS) tvarkytoja, duomenų tvarkytoja ir asmens duomenų tvarkytoja yra SSVA, kurios atliekamos funkcijos reglamentuotos Nuostatų 16 punkte. Vadovaujantis Nuostatų 16.3, 16.4, 16.6, 16.8 ir 16.9 papunkčiais, SSVA tvarko ir administruoja TPDRIS duomenų bazę, užtikrina tinkamą TPDRIS veikimą, TPDRIS techninės ir programinės įrangos funkcionavimą,	VPTSI, Aplinkos ministerija- įgyvendinta. SSVA – planuojama įgyvendinti iki 2026 m. IV ketvirčio.

pasiūlymų teikimui. Vienais atvejais prašymai patenkinami per nepaaiškinamai greitą terminą, kitais – viršijant nustatytą terminą tris kartus, o unikaliais – patenkinant prašymą iki jo užregistravimo savivaldybėje. Ne visos savivaldybės užtikrina sprendimų viešinimą pagal Teritorijų planavimo įstatymo 2 dalies 2 punkto reikalavimus. Išlieka galimybė viešinti tik savivaldybės		organizuoja ir koordinuoja TPDRIS duomenų gavėjų ir naudotojų mokymą, organizuoja TPDRIS plėtrą, tobulinimą, priežiūrą, atnaujinimą, pertvarkymą ir kontroliuoja jų vykdymą ir TPDRIS techninės ir programinės įrangos įsigijimą. SSVA nusimatė iki 2025 m. IV ketvirčio pabaigos atlikti Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos vykdyto projekto „<i>Pažangių e. paslaugų, susijusių su teritorijų planavimu, plėtra (EPTP)</i>“ metu sukurtos paslaugos „<i>Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo keitimo paslauga</i>“ modernizavimo darbus TPDRIS pagal Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo (toliau – TPI) 20 straipsnio 2 dalies 2 punkte³ nustatytus reikalavimus, kurie nėra įgyvendinti⁴, jei bus sklandžiai įvykdytos sistemos programinės įrangos viešųjų pirkimo procedūros ir paslaugos laimėtojas galės laiku ir tinkamai atlikti sistemos modernizavimo darbus. Atlikus TPDRIS modernizavimo darbus, savivaldybių administracijoms bus parengta metodinė medžiaga (gairės). VTPSI 2026-01-09 d. raštu informavo, kad atlikta su pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo nustatymo, keitimo susijusių procesų analizė⁵, identifikuojant klaidas ir priimtų sprendimų teisinius	
--	--	--	--

³ TPI 20 straipsnio 2 dalies 2 punkte įtvirtinta, kad, kai, vadovaujantis įstatymais ir kitais teisės aktais, planuojamai statybai ir numatomi veiklai vykdyti privaloma pakeisti žemės sklypo pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) pakeisti ar nustatyti, jeigu jis nenustatytas, žemės sklypo naudojimo būdą, jie keičiami ar nustatomi žemės savininkų, valstybinės žemės patikėtinių ar įstatymų nustatytais atvejais kitų subjektų prašymu Vyriausybės nustatyta tvarka mero ar jo įgalioto savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu pagal savivaldybės lygmens bendrąjį planą ir (ar) vietovės lygmens bendrąjį planą, jeigu jis parengtas, įvertinus gautus visuomenės pasiūlymus ir atsižvelgus į gamtinį ir kultūrinį kraštovaizdį, viešąsias erdves ir jų poreikį, vykdomą ar suplanuotą vykdyti veiklą, esamą ar suplanuotą (suprojektuotą) inžinerinę ir (ar) socialinę infrastruktūrą. Prašymai pakeisti žemės sklypo pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) pakeisti ar nustatyti, jeigu jis nenustatytas, žemės sklypo naudojimo būdą paskelbiami be draudžiamų skelbti asmens duomenų TPDRIS ir atitinkamos savivaldybės interneto svetainėje informuojant, kad 10 darbo dienų nuo prašymo paskelbimo dienos galima teikti pasiūlymus merui ar jo įgaliotam savivaldybės administracijos direktoriui raštu ir TPDRIS dėl žemės sklypo pagrindinės žemės naudojimo paskirties pakeitimo ir (ar) žemės sklypo naudojimo būdo pakeitimo ar nustatymo. Sprendimas dėl žemės sklypo pagrindinės žemės naudojimo paskirties pakeitimo ir (ar) žemės sklypo naudojimo būdo pakeitimo ar nustatymo kitą darbo dieną po jo priėmimo dienos paskelbiamas TPDRIS ir atitinkamos savivaldybės interneto svetainėje. Per 10 darbo dienų nuo šio sprendimo paskelbimo dienos žemės sklypo savininkas ar valstybinės žemės patikėtinis, taip pat įstatymų nustatytais atvejais kiti subjektai Nekilnojamojo turto kadastro ir Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui Vyriausybės nustatyta tvarka pateikia prašymą įregistruoti žemės sklypo kadastro duomenų (pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) žemės sklypo naudojimo būdo) pasikeitimą Nekilnojamojo turto registre – pasikeitusius žemės sklypo kadastro duomenis įrašyti į Nekilnojamojo turto kadastrą.

⁴ Pažymėtina, kad šiuo metu TPDRIS numatyta tik prašymo pakeisti žemės sklypo pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) pakeisti ar nustatyti, jeigu jis nenustatytas, žemės sklypo naudojimo būdą savivaldybės administracijai ir savivaldybės administracijos atsakymo į pateiktą prašymą teikimo galimybės. Viešinimo procedūrų, visuomenės pasiūlymų teikimo merui ar jo įgaliotam savivaldybės administracijos direktoriui bei atsakymų į juos skelbimo TPDRIS nenumatyta.

⁵ 2020-2025 m. VTPSI gautų skundų pagrindu

pasirinktą sprendimų dalį. Dėl to gali kilti neteisėtų susitarimų ir piktnaudžiavimo rizikos (motyvai išdėstyti 3.3. skirsnyje).		pagrindus. Nagrinėjant 23 skundus, 12 atvejų konstatuota, kad savivaldybės mero potvarkiai arba savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymai neatitiko teisės aktų reikalavimų. Identifikuoti pažeidimai, susiję su pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo nustatymu ar keitimu, kai nesilaikoma Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo (toliau – TPI) nuostatų (pvz., situacijose, kai pagal savivaldybės lygmens bendrojo plano sprendinius konkrečiai teritorijai numatyta parengti detalų planą, tačiau žemės naudojimo paskirtis ir (ar) būdas keičiami ar nustatomi nesant parengto detaliojo plano; kai sprendimai neatitinka bendrojo plano sprendinių; kai sklypui galioja detalusis planas, tačiau paskirtis ir (ar) būdas keičiami TPI 20 straipsnio 2 dalies pagrindu; kai nustatomi keli žemės naudojimo būdai, nors leidžiamas tik vienas; taip pat, kai sprendimai priimami negavus savininko ar valdytojo bei kitų teisės aktų nustatytų subjektų (pvz., magistralinio dujotiekio savininko) pritarimo). VTPSI informuoja, kad 2025 m. gruodžio 4 d. susitikimo su savivaldybėmis metu, pristatė atliktos analizės rezultatus, nustatytas dažniausiai daromas klaidas ir pastebėjimus. VTPSI papildomai informavo, kad, vykdydama Aplinkos ministerijos 2025 m. kovo 31 d. raštu Nr. D8(E)-1358 teiktą pavedimą⁶ ir bendradarbiaudama su Lietuvos savivaldybių asociacija, atliko nuo 2025-06-01 iki 2025-06-18 savivaldybių merų ar jų įgaliotų savivaldybės administracijos direktorių priimtų tam tikrų sprendimų⁷ dėl žemės sklypo pagrindinės žemės naudojimo paskirties pakeitimo ir (ar) žemės sklypo naudojimo būdo pakeitimo ar nustatymo patikrinimą. Nustatyti 6 procedūriniai trūkumai, susiję su prašymo ir sprendimo nepaskelbimu Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo	
---	--	--	--

⁶ Aplinkos ministerija, pagal kompetenciją įvertinus KRA išvadoje pateiktus pasiūlymus, prašė VTPSI klausimus, susijusius su pagrindinės žemės naudojimo paskirties ar naudojimo būdo pakeitimu įtraukti į planuojamų mokymų suinteresuotoms institucijoms temas, taip pat kaip institucijos, atsakingos už administracinių nusižengimų, susijusių su neteisėtu pagrindinės žemės naudojimo paskirties ar naudojimo būdo pakeitimu ar neteisėtu atsisakymu pakeisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ar naudojimo būdą, tyrimu, įtraukti į metinių patikrinimų planus sprendimų dėl pagrindinės žemės naudojimo paskirties ar naudojimo būdo pakeitimo ar neteisėto atsisakymo pakeisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ar naudojimo būdą patikrinimus. Aplinkos ministerijos nuomone, minėti veiksmai leis užtikrinti vieningą teisinio reguliavimo įgyvendinimo praktiką ir sumažinti ar visai eliminuoti atvejus, kai pagrindinė žemės naudojimo paskirtis ar naudojimo būdas pakeičiami neteisėtai ar neteisėtai atsisakoma pakeisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ar naudojimo būdą. Aplinkos ministerija tai pat VTPSI prašė apie atliktus veiksmus reguliariai (ne rečiau nei kaip kartą į pusmetį) teikti informaciją.

⁷ Iš 150 sprendimų atrinkta 20.

		dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje ir savivaldybės interneto svetainėje bei sprendimo nepriėmimu per nustatytą 20 darbo dienų terminą nuo prašymo pateikimo. Taip pat konstatuota, kad 1 sprendimas priimtas neteisėtai. Pažymėtina, kad dėl konstatuoto pažeidimo, VTPSI 2025 m. gruodžio 3 d. parengė patikrinimo aktą Nr. TP6-95 (toliau – Aktas), kuriame konstatavo, kad mero potvarkis laikytinas neteisėtu ir naikintinu, nes priimtas pažeidžiant TPI 20 straipsnio 2 dalies 2 punkto ir Aprašo 5, 6, 8, 10, 15 ir 19 punktų nuostatas ir informavo savivaldybės administraciją, kad per Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymo nustatytą terminą, imsis veiksmų dėl nustatyto pažeidimo šalinimo teisės aktų nustatyta tvarka. Be to, VTPSI 2025 m. gruodžio 4 d. susitikimo su savivaldybėmis metu, pristatė Aplinkos ministerijos pavedimu atliktos analizės rezultatus, aptarė nustatytus trūkumus. Mokymų metu rodytos skaidrės paskelbtos VTPSI svetainėje⁸. SSVA 2026-01-19 d. raštu informavo, jog Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinės sistemos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. sausio 11 d. įsakymu Nr. D1-21, (toliau – Nuostatai) 13 punkte reglamentuota, kad pagrindinė Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinės sistemos (toliau – TPDRIS) tvarkytoja, duomenų tvarkytoja ir asmens duomenų tvarkytoja yra SSVA, kurios atliekamos funkcijos reglamentuotos Nuostatų 16 punkte. Pagal Nuostatų 16.3, 16.4, 16.6, 16.8 ir 16.9 papunkčius, SSVA tvarko ir administruoja TPDRIS duomenų bazę, užtikrina tinkamą TPDRIS veikimą, TPDRIS techninės ir programinės įrangos funkcionavimą, organizuoja ir koordinuoja TPDRIS duomenų gavėjų ir naudotojų mokymą, organizuoja TPDRIS plėtrą, tobulinimą, priežiūrą, atnaujinimą,	
--	--	--	--

⁸ Prieiga internetu: <https://vtpsi.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/teritoriju-planavimas/apie-valstybines-zemes-naudojimo-prieziura/>

		pertvarkymą ir kontroliuoja jų vykdymą ir TPDRIS techninės ir programinės įrangos įsigijimą. SSVA nusimatė iki 2026 m. II ketv. atlikti Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos vykdyto projekto „Pažangių e. paslaugų, susijusių su teritorijų planavimu, plėtra (EPTP)“ metu sukurtos paslaugos „Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo keitimo paslauga“ modernizavimo darbus TPDRIS, pagal Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo (toliau – TPI) 20 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytus reikalavimus. Minėtos priemonės atlikimas yra glaudžiai susijęs su LR Aplinkos ministerijos Žemės ir teritorijų planavimo politikos grupės vykdoma priemone „Parengti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1073 „Dėl pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo nustatymo, keitimo tvarkos ir sąlygų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo projektą“. Šiai dienai TPDRIS paslaugoje trūksta viešinimo ir visuomenės pasiūlymų teikimo. Per 2025 m. atlikta TPDRIS funkcionalumų analizė, paruošta pradinė užsakymo forma TPDRIS vystymo paslaugų tiekėjui. Atliekamas nurodytos paslaugos modernizavimas pagal STT pateiktus pasiūlymus. Atlikus numatytus TPDRIS funkcionalumų modernizavimo darbus per numatytą terminą, bus parengtos gairės / informacija savivaldybių administracijoms kaip naudotis patobulinta paslauga. Aplinkos ministerija 2026-02-10 d. raštu informavo, kad Aplinkos ministerijos interneto svetainėje ir TPS „Vartai“ dažnai užduodamų klausimų srityse skelbiama informacija žemės sklypų savininkams išankstiniam žemės sklypo pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) žemės sklypo naudojimo būdo keitimo (nustatymo) galimybių vertinimui (su nuorodomis į instrukcijas kaip pasiekti bendruosius planus per TPS „Vartai“). TPS „Vartai“ ir Aplinkos ministerijos interneto svetainėse paskelbtos Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos (toliau – VTPSI) ir VšĮ Statybos sektoriaus vystymo agentūros (toliau – SSVA) 2025 m. gruodžio 4 d. vykusių mokymų „Kokybiškas teritorijų planavimas - iššūkiai, klaidos, sprendimai“	
--	--	---	--

		skaidrės, skirtos savivaldybių darbuotojų teisinėms žinioms pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo keitimo ar nustatymo procese, teritorijų planavimo procese pagilinti. 2025 m. birželio 5–6 dienomis vyko vyr. architektų konferencija, kurioje Aplinkos ministerija pristatė teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų pakeitimus, tarp jų – nuo 2026 m. liepos 1 d. įsigaliosiančius Teritorijų planavimo įstatymo pakeitimus dėl žemės sklypo pagrindinės žemės naudojimo paskirties pakeitimo ir (ar) žemės sklypo naudojimo būdo pakeitimo ar nustatymo, jeigu jis nenustatytas. Trakų rajono savivaldybės administracija (toliau – Savivaldybė) 2026-02-27 raštu informavo, kad užtikrino prašymų pakeisti pagrindinę žemės sklypo naudojimo paskirtį ir/ar būdą (toliau – Prašymai) priėmimo registracijai kontrolę, kad savivaldybės dokumentų valdymo sistemoje Prašymai būtų registruojami savivaldybėje tik pilnai užpildyti ir su visais reikalingais priedais. Taip pat Savivaldybė informavo, kad užtikrino kontrolę, kad prašymo pakeisti pagrindinę žemės sklypo naudojimo paskirtį ir/ar būdą paslauga būtų suteikiama nustatytais terminais bei užtikrinamas sprendimų viešinimas⁹. SSVA 2026-07-14 d. raštu informavo, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinės sistemos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. sausio 11 d. įsakymu Nr. D1-21, (toliau – Nuostatai) 13 punkte reglamentuota, kad pagrindinė Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinės sistemos (toliau – TPDRIS) tvarkytoja, duomenų tvarkytoja ir asmens duomenų tvarkytoja yra SSVA, kurios atliekamos funkcijos reglamentuotos Nuostatų 16 punkte. Pagal Nuostatų 16.3,	
--	--	--	--

⁹ Prieiga internete: <https://trakai.lt/architektura-ir-teritoriju-planavimas/informacija-apie-zemes-sklypu-paskirties-ir-ar-naudojimo-budo-keitima/3369>

		16.4, 16.6, 16.8 ir 16.9 papunkčius, SSVA tvarko ir administruoja TPDRIS duomenų bazę, užtikrina tinkamą TPDRIS veikimą, TPDRIS techninės ir programinės įrangos funkcionavimą, organizuoja ir koordinuoja TPDRIS duomenų gavėjų ir naudotojų mokymą, organizuoja TPDRIS plėtrą, tobulinimą, priežiūrą, atnaujinimą, pertvarkymą ir kontroliuoja jų vykdymą ir TPDRIS techninės ir programinės įrangos įsigijimą. Per 2025 m. atlikta TPDRIS funkcionalumų analizė, paruošta pradinė užsakymo forma TPDRIS vystymo paslaugų tiekėjui. SSVA buvo nusimačiusi iki 2026 m. II ketv. atlikti Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos vykdyto projekto „Pažangių e. paslaugų, susijusių su teritorijų planavimu, plėtra (EPTP)“ metu sukurtos paslaugos „Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo keitimo paslauga“ modernizavimo darbus TPDRIS, pagal Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo (toliau – TPI) 20 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytus reikalavimus. Minėtos priemonės atlikimas yra glaudžiai susijęs su LR Aplinkos ministerijos Žemės ir teritorijų planavimo politikos grupės vykdoma priemone „Parengti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1073 „Dėl pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo nustatymo, keitimo tvarkos ir sąlygų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo projektą“. Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinės sistemos paslaugos „Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo keitimo paslauga“ modernizavimo darbai tęsiami. Atliekamas nurodytos paslaugos modernizavimas pagal STT pateiktus pasiūlymus. Modernizavimo įgyvendinimas užtruko, nes rengiant sprendinius buvo tikslinami funkciniai reikalavimai, susiję su viešinimo ir visuomenės pasiūlymų teikimo funkcionalumu, taip pat užtikrinamas jų suderinamumas su teisės aktų pakeitimais ir kitais TPDRIS funkcionalumais. Atlikus numatytus TPDRIS funkcionalumų modernizavimo darbus per numatytą terminą, bus parengtos gairės / informacija savivaldybių administracijoms kaip naudotis patobulinta paslauga. Darbus planuojama užbaigti iki 2026 m. IV ketvirčio.	
--	--	---	--

5.5. Galiojantis reglamentavimas nėra vieningai suprantamas ir taikomas, sudaro prielaidas manipuliuoti specifinės srities terminais, teritorijų planavimo dokumentų hierarchiniais ryšiais bei leidžia skirtingoms institucijoms tą pačią situaciją vertinti priešingai (motyvai išdėstyti 4.1. skirsnyje).	6.6. Aplinkos ministerijai patikslinti Aprašą detalizuojant Teritorijų planavimo įstatymo 20 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytas aplinkybes, siekiant mažinti prieštaringos teisės normų interpretavimo praktikos formavimosi rizikas (dėl pastabos Nr. 5.5.).	Aplinkos ministerija 2025-02-25 d. raštu informavo, kad pritaria pastabai ir patikslins Aprašo nuostatas, detalizuojant Teritorijų planavimo įstatymo 20 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytas aplinkybes. Aplinkos ministerija 2026-02-10 d. raštu informavo, kad Aprašas bus papildytas atsižvelgus į Teritorijų planavimo įstatymo 20 straipsnio 2 dalies 2 punkto pakeitimus. Numatoma Aprašo patvirtinimo data – 2026 m. II ketvirtis (įsigalios 2026-07-01). Trakų rajono savivaldybės administracija (toliau – Savivaldybė) 2026-02-27 raštu informavo, kad šiuo metu koreguojamas Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas. Bus patikslinti Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo reglamentai, siekiant išvengti skirtingo teisinio reguliavimo interpretavimo atliekant pagrindinės žemės sklypo naudojimo paskirties ir/ar būdo keitimo paslaugą. Pažymėtina, kad prie pasiūlymų dėl šiame punkte nurodytų kritinių antikorupecinių pastabų Nr. 5.6 ir Nr. 5.7 įgyvendinimo buvo nurodyta, kad antro iš trijų bendrojo planavimo proceso etapų, t. y. rengimo etapo, planuojama pabaiga numatoma 2025-10-30. Tuo tarpu trečio (paskutinio) bendrojo planavimo proceso etapų, t. y. baigiamojo etapo, pabaiga numatoma 2026-07-31. Svarbu pažymėti, kad atsižvelgiant į šiai dienai pasikeitusias objektyvias aplinkybes, taip pat pasikeitė rengimo etapo pabaiga, šį etapą numatoma užbaigti 2026-05-01, o baigiamojo etapo pabaiga numatoma 2026 m. IV ketvirtį. Aplinkos ministerija 2026-06-23 d. raštu informavo, kad Aplinkos ministerija parengė, o Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2026 m. balandžio 29 d. priėmė nutarimą Nr. 302 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1073 „Dėl pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo nustatymo, keitimo tvarkos ir sąlygų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“.	Igyvendinta iš dalies. STT vertina, kad Apraše aiškiau atriboti atvejai, kai paskirtis ir (ar) būdas keičiami pagal teritorijų planavimo dokumentus ar žemės valdos projektus, ir TPĮ 20 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodytas atvejis, kai sprendimą priima meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos direktorius pagal bendrąjį planą. Tačiau TPĮ 20 straipsnio 1 ir 2 dalių taikymo aplinkybės Apraše nėra detalios išskleistos, todėl skirtingo teisės normų interpretavimo rizika pašalinta tik iš dalies.
---	--	---	--

5.6. Teritorijų planavimo reguliavimas galimai nėra pakankamai aiškus sklypų savininkams, todėl jie nesupranta, kada jų teisės yra pažeidžiamos ir nesikreipia dėl tokių pažeidimų. Nevienareikšmiškai savivaldybių darbuotojų suprantamas ir išplėstai aiškinamas bendro naudojimo teritorijų turinys sudaro sąlygas manipuliuoti sprendimais (motyvai išdėstyti 4.2. skirsnyje).	6.7. Aplinkos ministerijai stiprinti informacijos apie Kitos žemės naudojimo paskirties, bendro naudojimo teritorijoje esančių sklypų įveiklinimo visuomenės poreikiams atvejus ir galimybes (savivaldybei perėmus šiuos sklypus savo nuosavybėn, arba kai to nori pats žemės sklypo savininkas) sklaidą, siekiant didinti žemės sklypų savininkų ir savivaldybių darbuotojų išmanymą savivaldybių bendrųjų planų sprendinių įgyvendinimo, teritorijų rezervavimo srityse bei būtinų žingsnių, planuojant perimti privačios nuosavybės žemės sklypus, žinojimą (dėl pastabos Nr. 5.6.). 6.8. VTPSI kartu su SSVA stiprinti informacijos apie	Aplinkos ministerija 2025-02-25 d. raštu informavo, kad į Aplinkos ministerijos rengiamus savivaldybių mokymus įtrauks mokymus ir konsultacijas savivaldybių vyriausiems architektams, prašymus pakeisti žemės sklypo pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) pakeisti ar nustatyti, jeigu jis nenustatytas, žemės sklypo naudojimo būdą nagrinėjantiems specialistams. Aplinkos ministerija 2026-02-10 d. raštu informavo, kad 2025 m. birželio 5–6 d. Aplinkos ministerijos rengtuose savivaldybių mokymuose buvo įtraukti mokymai ir konsultacijos savivaldybių vyriausiems architektams dėl prašymų pakeisti žemės sklypo pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) pakeisti ar nustatyti, jeigu jis nenustatytas, žemės sklypo naudojimo būdą nagrinėjantiems specialistams. Trakų rajono savivaldybės administracija (toliau – Savivaldybė) 2026-02-27 raštu informavo, kad šiuo metu koreguojamas Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas. Bus patikslinti Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo reglamentai, siekiant išvengti skirtingo teisinio reguliavimo interpretavimo atliekant pagrindinės žemės sklypo naudojimo paskirties ir/ar būdo keitimo paslaugą. Pažymėtina, kad prie pasiūlymų dėl šiame punkte nurodytų kritinių antikorpinių pastabų Nr. 5.6 ir Nr. 5.7 įgyvendinimo buvo nurodyta, kad antro iš trijų bendrojo planavimo proceso etapų, t. y. rengimo etapo, planuojama pabaiga numatoma 2025-10-30. Tuo tarpu trečio (paskutinio) bendrojo planavimo proceso etapų, t. y. baigiamojo etapo, pabaiga numatoma 2026-07-31. Svarbu pažymėti, kad atsižvelgiant į šiai dienai pasikeitusias objektyvias aplinkybes, taip pat pasikeitė rengimo etapo pabaiga, ši etapą numatoma užbaigti 2026-05-01, o baigiamojo etapo pabaiga numatoma 2026 m. IV ketvirtį. VPTSI 2025-04-01 d. raštu informavo, kad kasmetinių mokymų metu atkreips savivaldybių administracijų dėmesį į korupcijos rizikos	Igyvendinta. Igyvendinta
---	--	---	--

	Kitos žemės naudojimo paskirties sklypų, esančių bendro naudojimo teritorijoje, įveiklinimo ir naudojimo visuomenės poreikiams atvejus ir galimybes (savivaldybei perėmus šiuos sklypus savo nuosavybėn, arba kai to nori pats žemės sklypo savininkas) bei galimybes šį naudojimo būdą keisti į kitokį, kai tai numatyta Bendrojo plano brėžinio reglamentų lentelėje, sklaidą, siekiant didinti žemės sklypų savininkų ir savivaldybių darbuotojų išmanymą savivaldybių bendrųjų planų sprendinių įgyvendinimo, teritorijų rezervavimo srityse bei būtinų žingsnių, planuojant perimti privačios nuosavybės žemės sklypus, žinojimą. Aplinkos ministerijai savo komunikaciniais kanalais ir pajėgumais prisidėti prie šios informacijos sklaidos (dėl pastabos Nr. 5.6.).	analizės išvadoje pateiktas pastabas dėl bendruosiuose planuose nurodytų bendrojo naudojimo teritorijų, patenkančių į privačius žemės sklypus. SSVA 2025-05-23 d. raštu informavo, jog Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 19 punkte nustatyta viena iš savarankiškųjų savivaldybių funkcijų – teritorijų planavimas, savivaldybės bendrojo plano ar savivaldybės dalių bendrųjų planų ir detaliųjų planų sprendinių įgyvendinimas. TPI 7 straipsnio 5 dalies 2 punkte reglamentuota, kad savivaldybės institucijos atlieka savivaldybės lygmens ir vietovės lygmens bendrųjų planų sprendinių įgyvendinimo stebėseną. Nors SSVA pagal kompetenciją nėra atsakinga už savivaldybės lygmens ir vietovės lygmens bendrųjų planų sprendinių įgyvendinimą, nevykdo šių planų įgyvendinimo stebėsenos, taip pat nėra teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą atliekanti institucija¹⁰ ar formuojanti valstybės politiką teritorijų planavimo ir priežiūros, teritorinės sanglaudos srityje¹¹, tačiau tarp kitų SSVA funkcijų yra numatyta ir analizuoti ir vertinti šalies gyvenamųjų vietovių ir jų sistemų urbanistikos ypatumus, identifikuoti tendencijas, prognozuoti pokyčius, teikti informaciją ir metodinę pagalbą plėtros procesų dalyviams. SSVA urbanistikos padalinys jau dabar nuolat konsultuoja savivaldybių administracijų darbuotojus aktualiais teritorijų planavimo ir jų sprendinių įgyvendinimo klausimais ir šių konsultacijų metų atkreipia dėmesį į viešo intereso apsaugą suplanuojant viešųjų erdvių ir bendro naudojimo teritorijų sistemą. Urbanistikos padalinys įsteigtas 2023 metų pabaigoje, konsultavimo veikla pradėta 2024 metais. Konsultuojama tiek telefonu atsakant į savivaldybėms rūpimus klausimus, tiek proaktyviai vykstant į savivaldybes ir organizuojant mokymus bei savivaldybėms aktualių klausimų aptarimą vietoje. Mokymuose ir diskusijose dalyvauja ne tik savivaldybių	
--	--	--	--

¹⁰ Pagal Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymo 3 straipsnio 1 dalį Teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą atlieka VTPSI.

¹¹ Pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 22 d. nutarimu Nr. 1138, 7.8 papunktį vienas iš Aplinkos ministerijos veiklos tikslų – formuoti valstybės politiką teritorijų planavimo ir priežiūros, teritorinės sanglaudos srityje.

		administracijos ir vietos politikai bei bendruomenių atstovai. 2024 metais konsultuota daugiau nei 20 savivaldybių, vykta į Trakų, Klaipėdos rajono, Molėtų rajono, Kauno miesto, Panevėžio miesto savivaldybes. Atsižvelgdama į STT išsakytas rekomendacijas SSVA konsultacijų dar labiau akcentuos savivaldybių atsakomybę užtikrinti teisės aktus atitinkančios želdynų ir kitų bendro naudojimo teritorijų suplanavimą, atkreips dėmesį ir į kitos žemės naudojimo paskirties sklypų, esančių bendro naudojimo teritorijoje, įveiklinimo ir naudojimo visuomenės poreikiams atvejus ir galimybes, akcentuos būtinybę užtikrinti šių sklypų viešo naudojimo galimybes. Vykdydama LR aplinkos ministerijos perduotas funkcijas, SSVA taip pat dalyvauja savivaldybių ir vietovės lygmens bendrųjų planų rengimo procedūrose. Išduodant planavimo sąlygas bei vertinant derinimui teikiamus savivaldybių bendrųjų planų sprendinius (šią veiklą SSVA taip pat pradėjo 2024 metais) SSVA vertina viešųjų erdvių ir bendro naudojimo teritorijų suplanavimo pagrįstumą, kompleksiskumą, junglumą ir, pastebėjus trūkumus, teikiamos pastabos planų rengėjams ir savivaldybėms. VTPSI 2026-01-09 d. raštu informavo, kad 2025 m. gruodžio 4 d. susitikimo su savivaldybėmis metu, atkreipė savivaldybių administracijų dėmesį į KRA išvadoje pateiktas pastabas dėl bendruose planuose nurodytų bendrojo naudojimo teritorijų, patenkančių į privačius žemės sklypus. Pristatyta problematika dėl prašymų atmetimų, kai privatūs žemės sklypai patenka į bendruose planuose numatytas viešąsias erdves. Be to, VTPSI 2025 m. gruodžio 4 d. susitikimo su savivaldybėmis metu, pristatė Aplinkos ministerijos pavedimu atliktos analizės rezultatus, aptarė nustatytus trūkumus. Mokymų metu rodytos skaidrės paskelbtos VTPSI svetainėje¹². SSVA 2026-01-19 d. raštu informavo, jog Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 19 punkte nustatyta viena iš savarankiškųjų savivaldybių funkcijų – teritorijų planavimas,	
--	--	---	--

¹² Prieiga internetu: <https://vtpsi.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/teritoriju-planavimas/apie-valstybines-zemes-naudojimo-prieziura/>

		savivaldybės bendrojo plano ar savivaldybės dalių bendrųjų planų ir detaliųjų planų sprendinių įgyvendinimas. Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo (toliau – TPI) 7 straipsnio 5 dalies 2 punkte reglamentuota, kad savivaldybės institucijos atlieka savivaldybės lygmens ir vietovės lygmens bendrųjų planų sprendinių įgyvendinimo stebėseną. Nors SSVA, pagal kompetenciją, nėra atsakinga už savivaldybės lygmens ir vietovės lygmens bendrųjų planų sprendinių įgyvendinimą, nevykdo šių planų įgyvendinimo stebėsenos, taip pat nėra teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą atliekanti institucija ar formuojanti valstybės politiką teritorijų planavimo ir priežiūros, teritorinės sanglaudos srityje, tačiau tarp kitų SSVA funkcijų yra numatyta ir analizuoti, ir vertinti šalies gyvenamųjų vietovių ir jų sistemų urbanistikos ypatumus, identifikuoti tendencijas, prognozuoti pokyčius, teikti informaciją ir metodinę pagalbą plėtros procesų dalyviams. SSVA urbanistikos padalinys įsteigtas 2023 metų pabaigoje, konsultavimo veikla pradėta 2024 metais. SSVA urbanistikos padalinys nuolat konsultuoja savivaldybių administracijų darbuotojus aktualiais teritorijų planavimo ir jų sprendinių įgyvendinimo klausimais ir šių konsultacijų metų atkreipia dėmesį į viešo intereso apsaugą suplanuojant viešųjų erdvių ir bendro naudojimo teritorijų sistemą. Konsultuojama tiek telefonu atsakant į savivaldybėms rūpimus klausimus, tiek proaktyviai vykstant į savivaldybes ir organizuojant mokymus bei savivaldybėms aktualių klausimų aptarimą vietoje. Mokymuose ir diskusijose dalyvauja ne tik savivaldybių administracijos ir vietos politikai bei bendruomenių atstovai. 2025 metais, konsultuojant savivaldybes teritorijų planavimo, bendrų planų rengimo ir jų sprendinių įgyvendinimo klausimais, įvyko daugiau nei 30 susitikimų su savivaldybių vyriausiais architektais ir kitais už teritorijų vystymą atsakingais savivaldybių administracijų pareigūnais. 2025 m. gruodžio 4 d. kartu su VTPSI surengti mokymai savivaldybėms, kuriuose dalyvavo daugiau nei 60 darbuotojų iš skirtingų Lietuvos savivaldybių. Mokymuose skaitytas pranešimas apie savivaldybių rengiamų bendrųjų planų kokybę, viešo intereso	
--	--	--	--

		įgyvendinimo teritorijų planavime svarbą, numatant pakankamą želdynų, socialinės infrastruktūros ir bendro naudojimo teritorijų kieki, nustatant visuomenės poreikius užtikrinančius žemės naudojimo reglamentavimo principus. Akcentuotos dažniausia daromos savivaldybių klaidos rengiant teritorijų planavimo dokumentus, keičiant sklypų paskirtis ir žemės naudojimo būdus. Vykdydama LR aplinkos ministerijos perduotas funkcijas, SSVA taip pat dalyvauja savivaldybių ir vietovės lygmens bendrųjų planų rengimo procedūrose, išduodant planavimo sąlygas bei vertinant derinimui teikiamus savivaldybių bendrųjų planų sprendinius (nuo 2024 metų SSVA pradėta veikla). SSVA vertina viešųjų erdvių ir bendro naudojimo teritorijų suplanavimo pagrįstumą, kompleksiskumą, junglumą ir, pastebėjus trūkumus, teikiamos pastabos planų rengėjams ir savivaldybėms. Aplinkos ministerija 2026-02-10 d. raštu informavo, kad Aplinkos ministerijos interneto svetainėje ir TPS „Vartai“ dažnai užduodamų klausimų srityse skelbiama informacija žemės sklypų savininkams išankstiniam žemės sklypo pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) žemės sklypo naudojimo būdo keitimo (nustatymo) galimybių vertinimui (su nuorodomis į instrukcijas kaip pasiekti bendruosius planus per TPS „Vartai“). TPS „Vartai“ ir Aplinkos ministerijos interneto svetainėse paskelbtos Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos (toliau – VTPSI) ir VšĮ Statybos sektoriaus vystymo agentūros (toliau – SSVA) 2025 m. gruodžio 4 d. vykusių mokymų „Kokybiškas teritorijų planavimas - iššūkiai, klaidos, sprendimai“ skaidrės, skirtos savivaldybių darbuotojų teisinėms žinioms pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo keitimo ar nustatymo procese, teritorijų planavimo procese pagilinti. 2025 m. birželio 5–6 dienomis vyko vyr. architektų konferencija, kurioje Aplinkos ministerija pristatė teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų pakeitimus, tarp jų – nuo 2026 m. liepos 1 d. įsigaliosiančius Teritorijų planavimo įstatymo pakeitimus dėl	
--	--	---	--

		žemės sklypo pagrindinės žemės naudojimo paskirties pakeitimo ir (ar) žemės sklypo naudojimo būdo pakeitimo ar nustatymo, jeigu jis nenustatytas. SSVA 2026-01-19 d. raštu informavo, jog Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 19 punkte nustatyta viena iš savarankiškųjų savivaldybių funkcijų – teritorijų planavimas, savivaldybės bendrojo plano ar savivaldybės dalių bendrųjų planų ir detaliųjų planų sprendinių įgyvendinimas. Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo (toliau – TPI) 7 straipsnio 5 dalies 2 punkte reglamentuota, kad savivaldybės institucijos atlieka savivaldybės lygmens ir vietovės lygmens bendrųjų planų sprendinių įgyvendinimo stebėseną. Nors SSVA, pagal kompetenciją, nėra atsakinga už savivaldybės lygmens ir vietovės lygmens bendrųjų planų sprendinių įgyvendinimą, nevykdo šių planų įgyvendinimo stebėsenos, taip pat nėra teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą atliekanti institucija ar formuojanti valstybės politiką teritorijų planavimo ir priežiūros, teritorinės sanglaudos srityje, tačiau tarp kitų SSVA funkcijų yra numatyta ir analizuoti, ir vertinti šalies gyvenamųjų vietovių ir jų sistemų urbanistikos ypatumus, identifikuoti tendencijas, prognozuoti pokyčius, teikti informaciją ir metodinę pagalbą plėtros procesų dalyviams. SSVA urbanistikos padalinys įsteigtas 2023 metų pabaigoje, konsultavimo veikla pradėta 2024 metais. SSVA urbanistikos padalinys nuolat konsultuoja savivaldybių administracijų darbuotojus aktualiais teritorijų planavimo ir jų sprendinių įgyvendinimo klausimais ir šių konsultacijų metų atkreipia dėmesį į viešo intereso apsaugą suplanuojant viešųjų erdvių ir bendro naudojimo teritorijų sistemą. Konsultuojama tiek telefonu atsakant į savivaldybėms rūpimus klausimus, tiek proaktyviai vykstant į savivaldybes ir organizuojant mokymus bei savivaldybėms aktualių klausimų aptarimą vietoje. Mokymuose ir diskusijose dalyvauja ne tik savivaldybių administracijos ir vietos politikai bei bendruomenių atstovai. 2025 metais, konsultuojant savivaldybes teritorijų planavimo, bendrųjų planų	
--	--	---	--

		rengimo ir jų sprendinių įgyvendinimo klausimais, įvyko daugiau nei 30 susitikimų su savivaldybių vyriausiais architektais ir kitais už teritorijų vystymą atsakingais savivaldybių administracijų pareigūnais. 2025 m. gruodžio 4 d. kartu su VTPSI surengti mokymai savivaldybėms, kuriuose dalyvavo daugiau nei 60 darbuotojų iš skirtingų Lietuvos savivaldybių. Mokymuose skaitytas pranešimas apie savivaldybių rengiamų bendrųjų planų kokybę, viešo intereso įgyvendinimo teritorijų planavime svarbą, numatant pakankamą želdynų, socialinės infrastruktūros ir bendro naudojimo teritorijų kiekį, nustatant visuomenės poreikius užtikrinančius žemės naudojimo reglamentavimo principus. Akcentuotos dažniausia daromos savivaldybių klaidos rengiant teritorijų planavimo dokumentus, keičiant sklypų paskirtis ir žemės naudojimo būdus. Vykdydama LR aplinkos ministerijos perduotas funkcijas, SSVA taip pat dalyvauja savivaldybių ir vietovės lygmens bendrųjų planų rengimo procedūrose, išduodant planavimo sąlygas bei vertinant derinimui teikiamus savivaldybių bendrųjų planų sprendinius (nuo 2024 metų SSVA pradėta veikla). SSVA vertina viešųjų erdvių ir bendro naudojimo teritorijų suplanavimo pagrįstumą, kompleksiskumą, junglumą ir, pastebėjus trūkumus, teikiamos pastabos planų rengėjams ir savivaldybėms.	
5.7. Neužtikrinamas pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo keitimo procedūros rezultato nuspėjamumas – didžiosios dalies tenkintinų prašymų nagrinėjimo baigtis nagrinėjančio specialisto gali būti nesunkiai pakreipta į vieną arba kitą pusę.	6.9. Aplinkos ministerijai pasinaudojant Birštono, Elektrėnų ir Trakų savivaldybių taikomos praktikos pavyzdžiu, Apraše numatyti būtinybę prie sprendimo pateikti ir Bendrojo plano brėžinio ištrauką (o vykstant Bendrojo plano keitimo procedūroms – ir su visuomene apsvastyto Bendrojo plano keitimo	Aplinkos ministerija 2025-02-25 d. raštu informavo, kad pritaria pastabai ir patikslins Aprašą, papildydama jį rekomendaciniame pasiūlyme Nr. 6.1. nurodytais priedais. Aplinkos ministerija 2026-02-10 d. raštu informavo, kad Aprašas, papildomas rekomendaciniame pasiūlyme Nr. 6.9. nurodytais priedais. Aprašo pakeitimai planuojami patvirtinti 2026 II ketv. Trakų rajono savivaldybės administracija (toliau – Savivaldybė) 2026-02-27 raštu informavo, kad šiuo metu koreguojamas Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas. Bus patikslinti Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo reglamentai, siekiant išvengti skirtingo teisinio reguliavimo	Igyvendinta iš dalies. STT vertina, kad Apraše numatyta pareiga prie sprendimo pridėti bendrojo plano ištrauką su pažymėta žemės sklypo vieta, o vykstant bendrojo plano keitimo ar koregavimo procedūroms – ir po viešo svarstymo apsvastyto dokumento brėžinio ištrauką. Tačiau

Esamos priemonės galimai neužtikrina tinkamo ir teisingo aukštesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose nustatytų sprendinių įgyvendinimo, procedūrų atvirumo ir skaidrumo bei sudaro prielaidas priimti neteisėtus sprendimus bei išvengti bet kokių su tuo susijusių teisinių pasekmių (motyvai išdėstyti 4.3. skirsnyje).	brėžinio ištrauką) su galiojančių reglamentų lentelę bei nuoroda į aktualias bendrojo plano aiškinamojo rašto dalis (dėl pastabos Nr. 5.7.).	interpretavimo atliekant pagrindinės žemės sklypo naudojimo paskirties ir/ar būdo keitimo paslaugą. Pažymėtina, kad prie pasiūlymų dėl šiame punkte nurodytų kritinių antikorupecinių pastabų Nr. 5.6 ir Nr. 5.7 įgyvendinimo buvo nurodyta, kad antro iš trijų bendrojo planavimo proceso etapų, t. y. rengimo etapo, planuojama pabaiga numatoma 2025-10-30. Tuo tarpu trečio (paskutinio) bendrojo planavimo proceso etapų, t. y. baigiamojo etapo, pabaiga numatoma 2026-07-31. Svarbu pažymėti, kad atsižvelgiant į šiai dienai pasikeitusias objektyvias aplinkybes, taip pat pasikeitė rengimo etapo pabaiga, šį etapą numatoma užbaigti 2026-05-01, o baigiamojo etapo pabaiga numatoma 2026 m. IV ketvirtį. Aplinkos ministerija 2026-06-23 d. raštu informavo, kad Aplinkos ministerija parengė, o Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2026 m. balandžio 29 d. priėmė nutarimą Nr. 302 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1073 „Dėl pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo nustatymo, keitimo tvarkos ir sąlygų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“.	nenustatyta pareiga pateikti galiojančių reglamentų lentelę ir nuorodą į aktualias bendrojo plano aiškinamojo rašto dalis.
5.8. Nesant kriterijų įvertinimo įrankių ar gairių priimami sprendimai atmesti prašymus gali būti argumentuojami abstrakčiai, nurodant, kad pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo keitimas prieštarauja (ar jų neatitinka) Teritorijų planavimo įstatymo 20 straipsnio 2 dalies	6.10. Aplinkos ministerijai papildyti Aprašą numatant baigtinį sprendimą įtakančių vertinamų dokumentų, kriterijų ir aplinkybių sąrašą bei būtinybę sprendime nurodyti vertintus dokumentus ir kuriuos kriterijus, aplinkybes atitiko, ar neatitiko ir kaip atitiko, ar neatitiko sklypas dėl kurio pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar)	Aplinkos ministerija 2025-02-25 d. raštu informavo, kad pritaria pastabai ir patikslins Aprašą, papildydama jį rekomendaciniame pasiūlyme Nr. 6.10 nurodytais elementais. Aplinkos ministerija nurodo, kad papildyto Aprašo pagrindu vystys žemės sklypo pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) žemės sklypo būdo keitimo (nustatymo) el. paslaugą. Aplinkos ministerija 2026-02-10 d. raštu informavo, kad Aprašas, papildomas rekomendaciniame pasiūlyme Nr. 6.10 nurodytais elementais, kurio pagrindu atnaujinama pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) žemės sklypo būdo keitimo (nustatymo) el. paslaugą. Aprašo pakeitimai planuojami patvirtinti 2026 II ketv. El. paslaugos keitimą užbaigti 2026 -III ketv.	Įgyvendinta iš dalies. STT vertina, kad Apraše nustatyti prašymo netenkinimo pagrindai ir sprendimo motyvavimo reikalavimai, tačiau nėra įtvirtintas baigtinis visų sprendimą lemiančių dokumentų, kriterijų ir aplinkybių sąrašas bei pareiga sprendime nuosekliai pagrįsti kiekvieno TPI 20 straipsnio

reikalavimams (motyvai išdėstyti 4.4. skirsnyje).	būdo keitimo sprendimas yra priimamas, taip užtikrinant nuoseklaus kiekvieno TPĮ 20 straipsnio 2 dalies 2 punkte įvardinto kriterijaus atitikties įvertinimo galimybes. Papildyto ir atnaujinto Aprašo pagrindu vystyti paskirties ir (ar) būdo keitimo e-paslaugą (dėl pastabos Nr. 5.8.).	Aplinkos ministerija 2026-06-23 d. raštu informavo , kad Aplinkos ministerija parengė, o Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2026 m. balandžio 29 d. priėmė nutarimą Nr. 302 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1073 „Dėl pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo nustatymo, keitimo tvarkos ir sąlygų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“.	2 dalies 2 punkte nurodyto kriterijaus atitiktį konkrečiam žemės sklypui. Aplinkos ministerija nepateikė informacijos apie tai, kad e. paslauga būtų išvystyta taip, kad užtikrintų privalomą ir nuoseklų kiekvieno TPĮ 20 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodyto kriterijaus patikrinimą bei dokumentuotą sprendimo pagrindimą.
<i>2. Kitos antikorupcinės pastabos</i>			
5.10. Esamos stebėsenos ir kontrolės priemonės nepakankamos skaidrių procesų užtikrinimui (motyvai išdėstyti 3.4. skirsnyje).	6.11. Aplinkos ministerijai prašymų su priedais teikimą, nagrinėjimą, jo ir sprendimo viešinimą organizuoti vienu būdu – per TPDRIS sistemą, taip užtikrinant visų aktualių duomenų pasiekiamumą, būtiną veiksmingai kontrolei ir stebėsenai (dėl pastabos Nr. 5.10.)	Aplinkos ministerija 2025-02-25 d. raštu informavo, kad pritaria pastabai. Planuojama sukurti teisinės sąlygas ir atitinkamai vystyti el. paslaugą prašymų su priedais teikimui, jų nagrinėjimui, pasiūlymų teikimui tik TPDRIS. Aplinkos ministerija, siekdami procesų skaidrumo ir kuo platesnio visuomenės informavimo, apie vykstančius procesus, siūlo palikti papildomą informavimą apie pateiktus prašymus ir priimtus sprendimus atitinkamos savivaldybės interneto svetainėje. Aplinkos ministerija 2026-02-10 d. raštu informavo, kad Aprašo pakeitimai planuojami patvirtinti 2026 II ketv. El. paslaugos keitimą užbaigti 2026 - III ketv. Aplinkos ministerija 2026-06-23 d. raštu informavo, kad Aplinkos ministerija parengė, o Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2026 m. balandžio 29 d. priėmė nutarimą Nr. 302 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1073 „Dėl pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo nustatymo, keitimo tvarkos ir sąlygų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“.	Igyvendinta.

5.11. Numatytos baudos už neteisėtą pagrindinės žemės naudojimo paskirties ar naudojimo būdo pakeitimą ar neteisėtą atsisakymą pakeisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ar naudojimo būdą, procedūrų ir terminų pažeidimus nebėra proporcingos procedūrinių pažeidimų, terminų pradelimo, neteisėto atsisakymo pakeisti ar neteisėto pagrindinės žemės naudojimo paskirties ar naudojimo būdo pakeitimo, ar nustatymo poveikiui asmens nuosavybės teisių ar viešojo intereso požiūriu (motyvai išdėstyti 4.3. skirsnyje).	6.12. Aplinkos ministerijai inicijuoti Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimus siekiant perskaičiuoti šio kodekso 364-1 straipsnio „Neteisėtas pagrindinės žemės naudojimo paskirties ar naudojimo būdo pakeitimas ar neteisėtas atsisakymas pakeisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ar naudojimo būdą“ baudų dydžius, kurie būtų proporcingi padarytam pažeidimui ir pažeistoms teisėms (dėl pastabos Nr. 5.11.).	Aplinkos ministerija 2025-02-25 d. raštu informavo, kad nepitaria pasiūlymui. Sistemiškai įvertinusi Administracinių nusižengimų kodekso nuostatas, susijusias su baudų dydžių nustatymu už tapačius ar panašius nusižengimus (pvz., teritorijų planavimą ar žemės valdos projektus reglamentuojančių teisės aktų pažeidimai), Aplinkos ministerija mano, kad šiame kodekse nurodytos pakankamo dydžio baudos. Įvertinusi korupcijos rizikos analizės metu nustatytas faktines aplinkybes, Aplinkos ministerija darbo tvarka rekomenduos Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos (toliau – VTPSI), kaip institucijai, atsakingai už administracinių nusižengimų, susijusių su neteisėtu pagrindinės žemės naudojimo paskirties ar naudojimo būdo pakeitimu ar neteisėtu atsisakymu pakeisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ar naudojimo būdą, tyrimu, aktyviau ir dažniau vykdyti prevencinius patikrinimus dėl galimų minėtų nusižengimų nustatymo. Atsižvelgiant į tai, Aplinkos ministerijos nuomone, minėti veiksmai ir dažnesnis Administracinių nusižengimų kodekse numatytų baudų taikymas ir planuojami teisinio reguliavimo pokyčiai, leis eliminuoti atvejus, kai pagrindinė žemės naudojimo paskirtis ar naudojimo būdas pakeičiami neteisėtai ar neteisėtai atsisakoma pakeisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ar naudojimo būdą. Aplinkos ministerija 2026-02-10 d. raštu informavo, kad Aplinkos ministerija 2025-02-25 d. raštu nurodė, kad nepitaria pasiūlymui. Sistemiškai įvertinusi Administracinių nusižengimų kodekso nuostatas, susijusias su baudų dydžių nustatymu už tapačius ar panašius nusižengimus (pvz., teritorijų planavimą ar žemės valdos projektus reglamentuojančių teisės aktų pažeidimai), manome, kad šiame kodekse nurodytos pakankamo dydžio baudos.	Pasiūlymas įgyvendintas alternatyviu būdu. Vietoje aktualių Administracinių nusižengimų kodekso nuostatų peržiūros ir keitimo, numatoma aktyviau ir dažniau vykdyti prevencinius patikrinimus dėl galimų nusižengimų nustatymo. Aplinkos ministerija, pagal kompetenciją įvertinus korupcijos rizikos analizės išvadoje pateiktus pasiūlymus, pavedė VPTSI¹³ įtraukti į metinių patikrinimų planus sprendimų dėl pagrindinės žemės naudojimo paskirties ar naudojimo būdo pakeitimo ar neteisėto atsisakymo pakeisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ar naudojimo būdą patikrinimus. VPTSI informaciją apie atliktus
--	---	--	--

¹³ 2026-01-09 raštas reg. Nr. 5-01-303

		Papildomai informuojame, kad pagal 2025 m. VTPSI atlikto Mero potvarkių dėl sklypų paskirties ir (ar) naudojimo būdo pakeitimo teisėtumo tyrimo rezultatus, iš 20 atrinktų patikrinimų nustatytas tik 1 neteisėtai priimtas sprendimas. Daugiau informacijos apie tyrimą rasite čia. Atsižvelgiant į tai, kad VTPSI vykdo, Teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatyme nustatytas teritorijų planavimo priežiūros funkcijas (sprendimų, kai nevykdant teritorijų planavimo proceso procedūrų teritorijų planavimo dokumentuose taisomos techninės klaidos, keičiama arba nustatoma žemės sklypo pagrindinė žemės naudojimo paskirtis ir (ar) būdas) atitiktis teritorijų planavimą reglamentuojantiems teisės aktams tikrinimą), taiko šiame įstatyme įtvirtintas nustatytų pažeidimų šalinimo priemones ir įvertinus pažeidimų kiekį atliktų patikrinimų metu, manome, kad esamos teisinės priemonės yra pakankamos.	veiksmus reguliariai (ne rečiau nei kaip kartą į pusmetį) teiks Aplinkos ministerijai.
5.12. Ankstesniais sprendimais atmesti sklypų savininkų prašymus pakeisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) būdą, galėjo būti pažeistos jų nuosavybės teisės, jei pasikeitus savininkams analogiškai prašymai buvo patenkinti (motyvai išdėstyti 4.5. skirsnyje).	6.13. Aplinkos ministerijai rekomenduojama tobulinti teisinį reglamentavimą, nustatant saugiklius, kad pasikeitus sklypo, dėl kurio paskirties keitimo teiktas prašymas buvo nepatenkintas, nuosavybei, tačiau galiojant tiems patiems savivaldybės bendrojo plano sprendiniams, analogiškai naujų sklypo savininkų prašymai negalėtų būti tenkinami galimai piktnaudžiaujant suteiktais įgaliojimais (dėl pastabos Nr. 5.12.).	Aplinkos ministerija 2025-02-25 d. raštu informavo, kad pritaria pastabai. Aplinkos ministerija numato tikslinti Aprašą ir nustatyti atitinkamus reikalavimus sprendimo priėmimui. Aplinkos ministerija 2026-02-10 d. raštu informavo, Teritorijų planavimo įstatymo 20 straipsnio 2 dalies 2 punkte (nuostata įsigalioja 2026-07-01) prašymo teikimas numatomas tik per TPDRIS. Įvertinus šių Teritorijų planavimo įstatymo pakeitimų įsigaliojimo datą, Aprašo pakeitimus planuojama patvirtinti 2026 II ketv. El. paslaugos keitimą užbaigti 2026 III ketv. Aplinkos ministerija 2026-06-23 d. raštu informavo, kad Aplinkos ministerija parengė, o Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2026 m. balandžio 29 d. priėmė nutarimą Nr. 302 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1073 „Dėl pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo nustatymo, keitimo tvarkos ir sąlygų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“.	Igyvendinta.

3. Kitos pastabos			
<i>Kitų pastabų ir pasiūlymų nepateikta.</i>			
